

Miljon lumeräitsaka eest

Ain Kallis, klimatoloog , 21. detsember 2000

1,25 miljonit paari lumeräitsaka eest ehk täpsemalt öeldes 50 000 naela võitsid need kihlveohullud, kes aasta tagasi tegid panuse lumistele jõuludele Londonis.

Kas tulevad jõulud on valged või mustad, see küsimus huvitab inimesi paljudes maades. Unistus lumistest pühadest jääbki mõnel pool vaid unistuseks - näiteks kolm aastat tagasi higistasid Santa Clausid Austraalias 40kraadise palavuse käes.

Lumega rikkaks

Eestimaal pole asi õnneks nii hull: keskeltläbi igast kolmest jõululaupäevast kaks on meil valged. Vähemalt mandri-Eestis.

Lõuna-Inglismaal on tunduvalt pehmema kliima tõttu lumesaju tõenäosus palju, palju väiksem. Aasta-aastalt on Londoni majade katused saanud valgeks üha harvemini. Kunagi, 1814. aastal külmus isegi Thamesi jõgi, veel 1938. aastal oli lund nii palju, et Londoni lähistel sai suusatada pärast jõulusid veel kümmekond päeva. Küll tegi küllale liiga aga 1836. aastal, kui jõululaupäeva sadu lõppes Kesk-Inglismaal koguni lumelaviiniga, mis mattis Lewesi küla. Tugev pikseraksatus 1970. aasta jõululaupäeva ööl lõpetas tõeliste lumiste jõulude ajastu Londonis. Kokku loeti selliseid ilusaid aastaid kohe-kohe lõppeval sajandil vaid üheksa!

Taoline harukordne ilmanähtus tekitab muidugi huvi kihlvedude organisaatorites. Kriteeriumiks, millal loetakse jõulusid brittide pealinnas valgeks, on kas või ühe lumeräitsaka langemine Londoni ilmakeskuse katusele. Kuna möödunud detsembri kahekümnendail kuupäevil oli ilmaprognoosi alusel lumesaju tõenäosus sama väike kui tulnukate maandumine Millennium Dome'i katusele, siis leidis vaid paar hulljulget, kes vedasid kihla lume peale. William Hilli kihlvedude kompanii (totalisaatori) pressiesindaja kurtis hiljem, et paari lumekübeme tõttu peavad nad nüüd maksma mõnele õnnelikule riskijale 50 000 naela peo peale.

Kuidas saada lund?

Selle summa eest tasuks juba mõelda kopteri abil kunstliku lumesaju tekitamisele. Kallis lõbu küll, aga ehk tasuvad tehtavad kulutused end ära. Kaks aastat tagasi, kui üks elektroonikafirma seostas jaanilaupäevase vihmahulga ja tagasimakstava kauba, ähvardati Tõravere ilmajaama väljaku äärde tuletõrjeautoga sõita, et möödunõusse vett lasta!

Kas jõulukihlveo projekt on läbiviidav ka meie maal? Kahtlane, sest vähemalt lörtsi sajab detsembris kaunis sageli. Teiselt poolt on just tänavu lugu põnevam: on ju pool jõulukuud sarnane oktoobriale, ööd Tartumaal olid isegi soojemad kui septembris!

Kuidas ikkagi saada valgeid jõulusid? Kasutada võib muidugi Otepää lumekahurväge - moodne, kuid väga kallis võimalus. Rahvatarkus aga ütleb: luiged läinud, lumi maas. Luiki

võivat sel aastal õige paljudes kohtades näha. Kui nad oleks juba varem saadetud sinna, kus on talvel nende koht, võiksime vabalt praegu suusatada. Nii et...

Kas jõulud on alati valged või mustad? Alpides, Püreneedes on vahel sadanud ka muud värvi lund: roosat, pruuni, isegi sinist (sõltuvalt õhku sattunud tolmu omadustest). Sellise teadmise valguses saab eestlaste soov - olgu jõulud mustad või valged, peaasi et nad oleksid sinimustvalged - uue värvingu.